

Előválasztást!

VISSZHANG - LXV. évfolyam, 3. szám, 2021. január 22.

A brüsszeli esőcsatorna nemcsak Szájer József kezét, de az orbáni állam által felfestett vásznakot is felhasította. Ha volna erőnk a rést tovább hasítani, Magyarország összes elvett elemét láthatnánk. A teljes Balatont és a tájainkat, földjeinket, borvidégeinket, kastélyainkat, erdeinket, a hídverésre, autópálya-építésre már egyedül alkalmas monopol cégeket, valamennyi gazdasági szektort. A közműveinket, egyes bankokat s a sok milliárd, a magántulajdon „szent sáncai” mögé csalárdul kilopott, európai támogatásként kapott eurót is – ha lenne bátorságunk végre megküzdeni a visszaszerzésükért.

Ugyanis, ha a mai államhatalom fasiszta mutáció, akkor Nürnbergnek, ha maffiaállam, akkor Btk.-nak, ha egypártrendszer, akkor az európai jogállam rendjének kell utána jönnie. Ám a rendszerváltással együtt járó, kívánatos és kikerülhetetlen jogkövetkezményeket egyetlen ellenzéki párt sem mondta ki, nem vállalja úgy, hogy azt a lakosság többsége is megértse. Egyik sem!

Sőt, ha figyeljük a szóhasználatukat, akkor látjuk: ellenzéki pártjaink ma egy szolid *kormányváltásról* beszélnek. A *Magyarországért, a Köztársaságért!* című megállapodásban feltűnt a korszakváltás fogalma, és a *rendszerváltás* célja lekerülni látszik a napirendről. Az elszámoltatás, a számonkérés, a nemzeti tulajdon egésze javára végrehajtandó, jogosan büntető jellegű *visszaállamosításként* nincs ott a programokban... Meggyőződésem, hogy ezt nem utóbb, egyedi perekben, hanem átfogó jogalkotással kellene rendezni, azaz egy alkotmányozó nemzeti tett részeként. Amivel a demokratikus jogfejlődés eredeti kerékvágásába visszajut.

Az elmúlt évtizedben a saját jövőjüket is elvesztett, a társadalom aljára szorult ötmillió magyarnak meg kellene mutatni a kínált jövő tervrajzát. El kell érni őket. Nekik érthetően kell elmondani. Tőlük ma távol vagyunk. Nemzeti vagyontárházunk sincsen.

Nehéz lesz. A társadalom többsége létküzdelembe szorítva, jogtudatától és szervezeteitől megfosztva, tájékoztatlanul és tájékoztathatatlanul, tehát meggyőzhetetlenül és mozgósíthatatlanul, megriadt értelmiségétől elhagyatva él. Kis hős csoport (SZFE) még akadt, de a tiltakozás, a szembeforduló indulat külön-külön csak eléghet és elhamvadhat a KESMA és az MTVA által már süketté és vakká tett tömegek közömbösségétől, félelmeitől kísérvé.

Bízom abban, hogy Karácsony Gergely s nyomában a választói véglegesen felismerik: nem miniszterelnök-jelöltként, hanem a mégis győztes Budapest főpolgármesterének megmaradva tehet a legtöbbet a IV. köztársaságért. Úgy vélem, hogy az országgyűlési választásokra megszerveződő ellenzéki összefogás személyköréből így látszólag kimaradva, de azt kívülről és nyilvánosan mindenki másnál nagyobb erővel a jó irányba kényszerítve Karácsony tehet a legtöbbet azért, hogy tényleg alkotmányozó nemzetgyűlést tarthassunk! Ez ügyben újat mondani nem kívánok; már 2011. március 31-én *Út az alkotmányozó nemzetgyűléshez* címmel megírtam a *Népszabadságban*. Már akkor, tíz éve is azt állítottam: a feladat egy alternatív mintaalkotmány nélkül, ennek előzetesen ismertté tétele, propagálása nélkül megoldhatatlan.

A magyar nemzetnek új ajánlat kell a mostani Alaptörvény helyett. Orbán nyíltan az osztálytársadalmat választotta, és különösen rabul ejtette őt a föld magántulajdona. Alaptörvényét addig véste gránitba, míg a hetedik változatú rendkívüli jogrenddel (9. módosítás), az egészségügyi válsághelyzettel látszólag jogszerűen bevezette a katonai diktatúra lehetőségét is. (Erről Vörös Imre mond többet az EKINT honlapján.)

Elvárható, hogy a kívánatos új ajánlat – a IV. köztársaság (minta-) alkotmánya – ellenőrizhető, valóban a

közjót szolgáló államot kínáljon, valóban a közhatalom korlátairól és kötelességeiről, a polgárok jogairól és szabadságáról szóljon. Benne persze fontos változások, például: a közművé tett internet és a választott, felelős önkormányzattal rendelkező régiók, amelyek közvetlen alanyai az EU támogatási programjainak, korlátozva a kormány pénzosztogató szerepét. Végre fel kell állítani a szabad, független, normatívan finanszírozott, regionálisan működő nemzeti közmédiát, a független MTI-t, az ország valamennyi munkaviszonyát jogi biztonságba helyező kollektív szerződési rendszert. Vissza kell helyezni jogaikba a szakszervezeteket, újjáépíteni a társadalom- és egészségbiztosítást, a települési önkormányzatiságot, előkészíteni az alapjövedelem bevezetését. Rendezni a közzolgák és a köztisztviselők jogállását, azaz biztosítani a kórházak, az iskolák, egyetemek, könyvtárak, uszodák és strandok visszaszerzését. Valóságosan függetleníteni kell a bíróságokat. A vádhatóság legyen nyíltan a kormányzat igazságügyi és büntetőpolitikájának irányítása alatt. Felügyeljék a piaci versenyt és a médiapiacot független hivatalok, legyen több ombudsman stb. – talán nem itt kell teljessé tenni ezt a felsorolást. A következtetés a lényeges: előzetes alkotmányozó konszenzus nélkül nem megy. Körbe kell ülni a köztársaság asztalait. (Erről e címen bővebben szólhattam 2012. február 3-án, szintén a *Népszabadságban*.)

Sok választópolgárral együtt azt remélem, Budapest főpolgármestere kellő kommunikációs hatalommal rendelkezik, hogy rábírja a pártokat, hirdessenek végre árnyékkormányt, előképét adva ezzel a IV. köztársaság kívánatos minisztériumi struktúrájának. Csak így adhatnak szóvivőket a kampány meghatározó témáinak. És jöjjenek ki a parlamentből. Talán ő elhitei a jelöltekről alkudozó pártokkal, hogy amelyik országgyűlési választókerületben nem lesz előválasztás, ott kellő számú szavazatszedő bizottsági tagja sem lesz az ellenzéknek. Talán ő – kellő anyagi támogatást is adva az ügynek – csak eléri, hogy legyen végre alternatív hírügynökség, nemzeti hírbank, és a szabad városok egyesítsék erőiket végre, elsőre a nyilvánossági kapacitásaikat is.

Talán az idő szűke segít rádöbbeneni az összefogás összes szereplőjét a következőkre: ha a köztisztviselők, pedagógusok, rendőrök, katonák, egészségügyiek, közművelők, közzolgálatiak, bírák, ügyészek, vámosok és adóhivataliak nem ismerhetik meg időben és előre, legalább alapelveiben a IV. köztársaság alkotmányát és sarkalatos törvényeit, ha nem látható előre az átállás és a számonkérés rendje, akkor senki ne remélje, hogy ők majd rendszerváltóan fognak szavazni. Meg azt sem, hogy a győzelem után egy-két hónapon belül fel is esküsznek az új alkotmányra.

Azt, hogy valóban rendszerváltás, hogy új állam kell, leginkább úgy lehetne mindenkinek érthetővé tenni, ha nyílt versenyt hirdetnénk a leendő köztársaságielnök-jelöltségre is. A végén csak egy jelölt maradhat.

Azt javaslom, hogy a 106 körzetben, amikor előválasztást tartanak, legyen a szavazólapon az elnökjelöltek neve, és legyen ez nekik az első forduló! Aztán, amikor már a miniszterelnök-jelöltek versenyeznek az előválasztás során, dőljön el a verseny a másik fontos tisztségre is: a IV. köztársaság leginkább támogatott elnökjelöltje javára! Nem tudok elképzelni jobb és motiváltabb kampányt az új köztársaság mellett, mint a leendő elnökei közötti nemes küzdelmet. Persze már az első perctől kezdve a folyamat lényegét képviselő Kossuth-címer alatt. S jelezve: a nép által választott köztársasági elnök intézménye – nagyrészt változatlan jogkörökkel – erősen közelít!

Ha alkotmányozó nemzetgyűlést szeretnénk tartani (ez ma már szakmai konszenzus), akkor a javasolt alkotmányt mint kötött mandátumot kell az előválasztásokon megválasztott képviselőinkre bízni. Ennek vállalása nélkül senki ne indulhasson az előválasztásokon. Aki győz a köztársaságielnök-jelöltek közül, legyen az új köztársaság ideiglenes elnöke, majd mérettesse meg magát akkor, amikor a már feloszlott alkotmányozó nemzetgyűlés után az új választásokon maga az alkotmány is mérlegre, népszavazásra kerül.

Meggyőződésem: országos előválasztást kell tartani az új köztársasági elnök személyéről is. Ez kétségtelenül további társadalmi energiákat kapcsolhat be, reálissá téve a szükséges alkotmányozó többség elérését 2022 májusára. Dől a fa. Ez év őszére Orbán Viktor morális és politikai téren megrogyott, meztelen király lehetne, ha képesek lennének elmondani a szavazópolgároknak pontosan és érthetően, mi

történt velük az elmúlt tíz év alatt.

(A szerző közíró, a MÚOSZ belpolitikai szakosztályának elnöke)